

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2014 roku

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jerzy Geisler (spr.)

Sędziowie: SA Jacek Nowicki

SSO / del./ Małgorzata Goldbeck-Malesińska

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2014 roku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **Syndyka Masy Upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w K.**

przeciwko **1. (...) S.A. z siedzibą w K.**

2. (...) (...) PARK – (...) – 96 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z siedzibą w K.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 11 sierpnia 2014 roku, sygn. akt: IX Gc 423/14

postanawia:

- 1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zasądzić od powoda na rzecz pozwanego (...) S.A. z siedzibą w K. kwotę 1.217,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, nie obciążając go tymi kosztami w pozostałym zakresie,**
- 2. dalej idące zażalenie powoda oddalić,**
- 3. znieść wzajemnie koszty postępowania zażaleniowego.**

SSA M. Goldbeck-Malesińska SSA J. Geisler SSA J. Nowicki

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy obciążył powoda kosztami postępowania i z tego tytułu zasądził od niego na rzecz pozwanego (...) S.A. z siedzibą w K. kwotę 7.217,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Uzasadniając rozstrzygnięcie wyjaśnił, że powód cofnął pozew i zrzekł się roszczenia w stosunku do pozwanego (...) S.A. z siedzibą w K., który, zgodnie z art. 203 § 3 k.p.c., wniósł o przyznanie kosztów procesu. Sąd I instancji podkreślił, że powód już w odpowiedzi na wezwanie do zapłaty – przedprocesowe – informowany był, że spółka (...) S.A. z siedzibą w K. nie była inwestorem spornej inwestycji i nie ma legitymacji biernej do występowania w sprawie. Pomimo tej wiedzy powód po upływie roku wniósł pozew o zapłatę przeciwko tej spółce i dopiero po udzieleniu przez nią odpowiedzi na pozew wniósł o wezwanie do udziału w sprawie właściwego podmiotu, a w stosunku do (...) S.A. z siedzibą w K. cofnął powództwo i zrzekł się roszczenia.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył powód, zaskarżając je w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez odstąpienie w całości od obciążenia go kosztami zastępstwa procesowego, ewentualnie o jego zmianę i zasądzenie od niego na rzecz pozwanego ad. 1 kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1.217,00 zł. Złożył również wniosek o zasądzenie od pozwanego ad. 1 na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Skarżący podniósł, że dopiero po przedłożeniu umowy o zarządzanie stało się dla niego jasne, że pozwany (...) S.A. wyłącznie firmuje inwestycję, podczas gdy cały ciężar odpowiedzialności został skierowany na spółkę od niego zależną. W tym stanie rzeczy koniecznym stało się dopozwanie spółki (...) (...) P. – (...) – 96 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., jak też cofnięcie pozwu względem pozwanego ad. 1. Wobec powyższego uzasadnione jest zastosowanie wobec powoda art. 102 k.p.c. Zdaniem skarżącego należy wziąć pod uwagę etap sprawy, w którym doszło do cofnięcia powództwa oraz fakt, że powód działa w interesie wierzycieli upadłego. Skarżący podkreślił wreszcie, że z samego statusu Masy Upadłości wynika, że nie dysponuje ona żadnymi funduszami. Upadły nie ma bieżących dochodów, o czym świadczy również fakt, że uzyskał on zwolnienie od kosztów sądowych.

Pozwany (...) S.A. z siedzibą w K. w odpowiedzi na zażalenie wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego, w tym wynagrodzenia radcy prawnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się częściowo uzasadnione.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w sprawie zachodziły podstawy do zastosowania w niniejszej sprawie względem powoda art. 102 k.p.c., co jednak nie oznacza, że nie powinien on ponieść zaistniałych z jego winy kosztów choćby w części.

Zgodnie z w/w przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przywołany przepis, realizujący zasadę słuszności, stanowi wyjątek od ogólnej reguły obciążania stron kosztami procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę jest zobowiązana zwrócić przeciwnikowi, na jego żądanie, wszystkie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (art. 98 § 1 k.p.c.). Hipoteza przepisu art. 102 k.p.c., odwołująca się do występowania "wypadków szczególnie uzasadnionych", pozostawia sądowi orzekającemu swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji majątkowej strony, stanowią podstawę do nie obciążania jej kosztami procesu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2007 roku, sygn. akt: I CZ 110/07, niepubl.). Do kręgu "wypadków szczególnie uzasadnionych" należą zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, prekluzja. Drugie natomiast wyznacza sytuacja majątkowa strony, z tym zastrzeżeniem, że niewystarczające jest powoływanie się jedynie na trudną sytuację majątkową, nawet jeśli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Całokształt okoliczności, które mogłyby uzasadniać zastosowanie tego wyjątku, powinien być oceniony z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2011 r., I CZ 26/11, niepubl. oraz z dnia 25 sierpnia 2011 r., II CZ 51/11, niepubl.).

Trafnie argumentował Sąd Okręgowy, iż powód jeszcze przed wytoczeniem powództwa dysponował informacją o osobie inwestora, albowiem okoliczność ta wynikała z treści odpowiedzi na wezwanie do zapłaty, sporządzonej w dniu 15 marca 2013 roku (k. 81-83). Niemniej jednak zgodzić się należy też z argumentacją, iż działania pozwanego (...) S.A. mogły wprowadzać w błąd co do jego roli w procesie inwestycyjnym (np. informacje na stronie internetowej). Powód dopiero po przedłożeniu przez tego pozwanego umowy o zarządzanie przedsięwzięciem inwestycyjnym uzyskał pewność, iż pozwał niewłaściwy podmiot, po czym niezwłocznie cofnął powództwo co do pozwanego (...) S.A., zrzekając się roszczenia. Jego działania nie spowodowały zatem znacznych kosztów po stronie spółki, która została wadliwie pozwana. W tych okolicznościach obciążanie go całością kosztów zastępstwa procesowego nie byłoby uzasadnione.

Trafnie również argumentował powód, że jako Syndyk Masy Upadłości działa w interesie wierzycieli, zaś sam fakt, iż spółka pozostaje w upadłości likwidacyjnej uzasadnia stanowisko, że jej sytuacja majątkowa jest trudna. Za zastosowaniem dobrodziejstwa wynikającego z art. 102 k.p.c. przemawia zatem również sytuacja finansowa spółki, na której rzecz działa Syndyk.

Powód w zażaleniu podniósł, że jest w stanie ponieść koszty zastępstwa procesowego jedynie w kwocie 1.217,00 zł i taką też kwotę Sąd Apelacyjny postanowił go obciążyć, biorąc pod uwagę całokształt okoliczności niniejszej sprawy.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżone postanowienie, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., w sposób opisany w pkt. 1 postanowienia.

W pozostałym zakresie zażalenie powoda podlegało oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. – pkt 2 postanowienia.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. – pkt 3 postanowienia.

SSA M. Goldbeck-Malesińska SSA J. Geisler SSA J. Nowicki